

(/)

🏠 (/) > Biografier, erindringer (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Christian 2. En biografi

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/leonardos-univers>)

Christian 2. En biografi

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 4541

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/christien-2-en-biografi)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/christien-2-en-biografi](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/christien-2-en-biografi)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/christien-2-en-biografi\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/christien-2-en-biografi\)\) **in**](http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

([\[\\[biografi&title=\\]\\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/christien-2-en-biografi&title=\\)\\)\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/christien-2-en-</p></div><div data-bbox=\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

Lars Bisgaard

Christian 2. En biografi.

Gad. 320 sider. 349,95 kr

Af Jørgen Stage Larsen

Christian 2. er en af vore mest berømte/bergyttede konger - men det påstås - at der ikke er skrevet en egentlig biografi siden 1800-tallet. Denne mangel råder Lars Bisgaard bod på med dette gedigne værk.

Værket starter med en skildring af de tidligere værker, specielt de forskelligheder, der var mellem Svaning/Huitfelt og Allen/Paludan-Müller, endvidere omtales den tid Chr.2. levede i.

Herefter følger de unge år, med familie, fødsel, opdragelse og uddannelse og et overblik over det rige, han skulle overtage. Faderens sidste tid og Christians første ansvarsområder gennemgås, og Christian overtager endelig tronen i 1513. Christian er en halvgammel ungkarl, da han overtager tronen, men det lykkes alligevel at få fat i en af Europas rigeste prinsesser, nemlig Isabella af Østrig, barnebarn af den Habsburgske tyske kejser Maximilian. Fordelene ved denne alliance ødelægges imidlertid, fordi Christian ikke vil give afkald på sin elskerinde Dyveke.

Christian mangler penge til den krig, der er nødvendig for at tvinge Sverige tilbage i Kalmarunionen. Brudeskatten for Dronningen tilbageholdes, og han må finde andre indtægtskilder, herunder en omlæggelse af Øresundstolden.

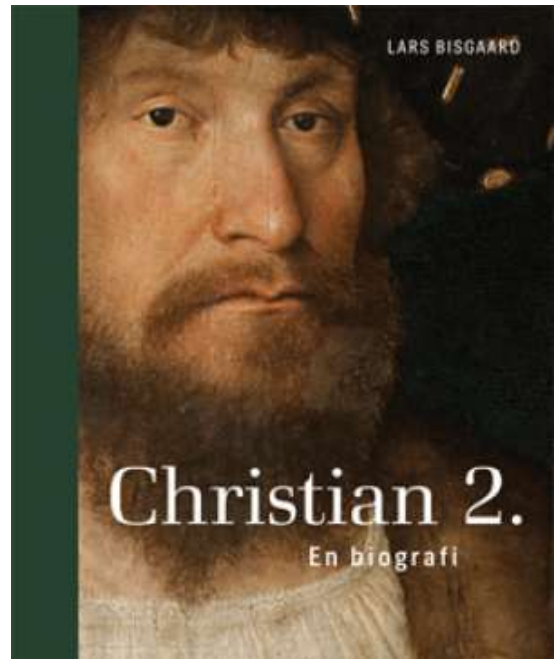
Han støtter sin magt på Mor Sigbrit og købmænd fra København og Malmø, og dronningen er en god hjælp.

Svenskerne gjorde oprør mod den danske dominans og valgte Sten Sture d. yngre til rigsforstander. Krigen varer hele Chr 2.'s regeringstid, med få afbrydelser, hvor der var fredsforhandlinger - for det meste på skrømt fra svenskernes side. Chr.2. erobrer hele Sverige og indtager Stockholm, han giver amnesti, men henretter alligevel ca.70 adelsmænd, bisper og borgere efter en kætterproces. Årene efter blodbadet giver ikke fred, men problemerne vokser med oprør i Sverige og konstant pengemangel. Han rejser til Nederlandene for at presse resten af Elisabeths (Isabellas) brudskat ud af hendes broder kejser Karl, men forgæves. Opbakningen til Chr. vakler herefter også i Danmark, Lübeck puster til ilden og den jyske adel opsiger troskab og tilkalder Chr.'s farbroder Frederik fra Slesvig/Holsten. Chr.2. tør ikke tage kampen op og forlader Danmark med sin familie. Biografien afsluttes med udlandsopholdet, dronningens død, Chr.s togt mod Norge, hans tilfangetagelse og fangenskab. Bogen sluttes af med børnenes skæbne og giver flere bud på årsagerne til kongens fald, og hvorfor Danmark efterfølgende stod svagt. Det overvejes om Chr's eftermæle mest er myte eller virkelighed, og det vurderes, at det ville have været for omfattende at medtage alle Chr.s breve til dronningen. Hensigten med bogen er bl.a. at forene de negative udenlandske bedømmelser med de mere positive danske. Der er appendix med Chr.2. efterkommere, et fyldigt noteafsnit, omfattende litteratur og kildeafsnit, overblik over illustrationer, samt sted- og navnerregister

Undervejs roder forfatteren sig ud i fejl og diskutabile postulater, her nævnes et udvalg:

Forfatteren mener, at Danmark efterfølgende viste forsigtighed over for Europa. Her kan næppe tænkes på Chr.4's. tysklandseventyr 100 år senere. "Rådmand og borgmester i Kbh. Titlerne er afvigende fra i dag" (Næh - Borgmester og rådmand er næsten det samme idag). "...dyrt at blive gift, det er nok en af de gode grunde til, at fødselsdatoerne .. blev optegnet" ? "Længe ventet kongevalg" ? - (nej længe ventede kroning).

Livland var ikke i Union med Polen, det var Litauen, Livland er nærmere Estland/Letland!

Kong Hans var ung som 43 årig, til gengæld var Maximilian aldrende, da han døde i 1519 (59 år gammel)" .

"Hofstab først bevidnet med Chr 2. børn"? (dog havde allerede hans søster egen hofmesterinde)

Chr. skulle væk fra farlige steder, men samtidig kunne han åbne en flanke fra Norge?

"De delegerede skal have svaret undvigende .....hellere strid med danske end borgerkrig". ? (det var da et klart svar)

"Enten måtte han tage en meget yngre hustru" - (der var da tit stor aldersforskel i fyrsteægteskaber)

Bohuslen ligger ved Kattegat ikke Skagerrak ! "Brandenburg som grænseland til Polen næppe ville kunne gå med" (i antipolsk forbund)? - (Hvorfor ikke, det er vel nemmere når man har fælles grænse)

Maximilian er født 1459 og ikke 1449, som angives på tavle 2 og hvad betyder mon "den usikre ledelse i echelen"?

Rigsråd skulle ikke inddrages i sager mod lensmænd, hvis det var sager om tyveri, underslæb e.a. Men senere er det alligevel sædvanligvis rigsrådet, der dømmer alligevel? Om Gustav Trolle: "Man ved ikke hvor længe Gustav havde opholdt sig i Rom" ,... men alligevel var han mindst lige så skolet? Gustav Vasas mindstue virker som om den er indrettet i toilettet ? (og det vist ikke korrekt)!

"... sociale spændinger...lighed med en borgerkrig" (Er det kun borgerkrig, hvis det er mellem forskellige socialklasser). Behrmann skrev sin bog i 1805 dvs. næppe efter tabet af Norge i 1814 og Allen startede længe før 1864, så den er heller ikke skrevet for at give håb for det tab? Herudover forekommer lidt underlige formuleringer:

"Ved centrifugalkraftens ødelæggende kraft"? "Underslæb i særklassen"? "Umenneskelige retfærdighedssans"? "Frygtindgydende 15000 gylden" ? "Dem forstod han religiøst"? (sine depressioner)

Alligevel er det en stor og flot bog, som forfatteren giver os og som nemt kan anbefales til interessenter udi den kongelige litteratur. Der blev også udgivet en biografilignende bog om Christian 2. sidste år, "Nordens hersker", så denne er altså ikke den første siden 1800 tallet. Postulatet passede jo nok, da forfatteren startede sit projekt. Jeg har ikke læst den anden bog, men efter anmeldelsen at dømme er den anden måske nok mere spændende at læse, men ikke helt så udtømmende og dybdeborende som dette værk. Bogen er opdelt i sammenhørende afsnit, som til tider gør, at man mister tråden kronologisk, men det virker alligevel passende og giver læseren en bedre forståelse af sammenhængen. Forfatteren har en del spændende konklusioner, hvoraf de mest interessante måske er, at Sigbrit ikke var mor men måske bordelmutter og Dyveke derfor prostitueret, at Sigbriks indflydelse steg efter Dyvekes død, at Gustav Trolle måske ikke havde anbefalet blodbadet i Stockholm, og at Christians depression blev skjult af tidligere biografer. Mon ikke Christian selv ville være tilfreds med både formatet og indholdet. De historisk interesserede har i hvert fald fået et værk, der sætter Chr. 2. på den rette plads for de næste måske 100 år.

[Historie-online.dk, den 25. juni 2019]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/leonardos-univers>)

SE RELATEREDE ARTIKLER